

Főpolgármesterre - senkinek sincsen szüksége

Lapunk hírvonatában közöljük Szentpályi István dr. országgyűlési képviselő nyilatkozatát, amelyben, bár kissé határozatlanul, megcáfolni igyekszik a főpolgármesteri állásra történt kombinálását. Ettől az egy momentumtól eltekintve, szünetelt ezen a héten a diszes állásra sorakozó jelölteknek a felvonulása. A jelöltek neve helyett felmerült egy sokkalta fontosabb kérdés: szükség van-e egyáltalán arra, hogy a király, a kormány és a közgyűlés főpolgármestert válasszon?

A kérdés: a főváros önkormányzatának mindent megelőző szempontjából kell felfogni. A főpolgármester jogállása, hatásköre, ugyyszólván teljesen azonos a vidéki főispánok hatáskörével. Erőskezű, fölényes tudásu, nagytekintélyű főpolgármester, mint a milyen pl. Heltai volt, természetesen a főpolgármesteri széket is egyéniségéhez mért pozíciót tölt be. Arra azonban nincsen szüksége a városnak, hogy egyszerü bábot, főellenőri megbizatással jövő mamelukot állítsanak oda, azzal a kifejezett szándékkal, hogy politikai szolgálatokat tegyen s a közgyűlés politikai meggyőződése szerint segítse elő, vagy hiusítsa meg a közgyűlési határozatoknak miniszteri jóváhagyását. Az átlag főpolgármester közönséges politikai vigéc, aki jó fizetés fejében közvetít a város és a kormány között. A közgyűlés akarathatározására ráfekszik, minden gondja és minden munkája abban merül ki, hogy elhárítsa a kormány fejétől a fenyegető kellemetlenséget. A főpolgármester állandóan koncessiókkal tömi meg a táskáját. Igéri és meg is szerzi a kormány hallgatólagos jóakarátát, akármilyen gonosz dologról van szó, mert őrá nézve egyenesen egzisztenciális kérdés, hogy a városatyák többségét a kormány politikájának megnyerje. Folytonos junktimok keletkeznek ebből a visszás helyzetből, a politika kedvéért szemet huny a kormány minden fölött, a városatyák viszont megfélelkeznek politikai meggyőződésükről, mihelyt összeütközésbe kerül a meggyőződés az üzlettel. Ily módon illuzóriussá válik a főpolgármesteri állás betöltésének egyetlen helyes indoka, a városi adminisztráció ellenőrzése.

A főpolgármester nemcsak hogy nem használ a városnak, hanem rontja a főváros tekintélyét, a létezésével csuffá teszi a főváros autonómiáját. Nem is lehet autonómiáról komolyan beszélni addig, amig főispánok szabják meg a közgyűlés napirendjét, vezetik a közgyűlés tárgyalásait. A reprezentálás és az ellenőrzés volna a hivatali kötelessége a főpolgármesternek. Az első kötelességet szívesen vállalja bármikor a város első választott tisztviselője, a polgármester. Most is ő képviseli kifelé a törvényhatóságot s ha összeütközésbe kerül a közgyűlés politikája a kormányéval, ismét a polgármester az, aki a legkönnyebben elsimíthatja a vihart, mint ahogyan a közelmúltban volt rá példa. A másik kötelességet viszont,

az ellenőrzést, a közgyűlésnek kell elsősorban teljesíteni — a tisztviselőkkel szemben. Ha a közgyűlés független lesz a mindenkori kormányoktól, úgy az ellenőrzés is hathatósabb lesz, mert a vétkes tisztviselőt nem fogja fedezni a legfőbb fegyelmi fórum, a kormány előtt a főpolgármester.

Ismételjük: mielőtt arról döntenének az illetékesek, ki legyen a főváros új főpolgármestere, döntsék el előbb azt a problémát, vajjon feltétlenül szükség van-e ennek az állásnak a betöltésére?

